

Vragen van statenleden Ger van Unen, Ernst Jonker en Trees Janssens (SP, PvdA-GL, PvdD) ingevolge artikel 44 reglement van orde

tot de notulen van de Provinciale Staten van Zeeland 2025 nummer 165.

(ingekomen: 27 januari 2025)

Vragen aan Gedeputeerde Staten	Antwoorden van Gedeputeerde Staten
1. Bent u op de hoogte van de uitzending van Zembla en het artikel van de NOS over de mogelijke blootstelling van werknemers van Century Aluminum aan kankerverwekkende stoffen?	1. Ja, wij hebben kennisgenomen van die uitzending en het artikel.
2. Wat is uw reactie op de erkenning van de huidige locatiemanager van Century Aluminum dat werknemers "waarschijnlijk" zijn blootgesteld aan kankerverwekkende stoffen?	2. Het is goed dat het bedrijf dit erkent.
3. Bent u op de hoogte van de tijdelijke sluiting van de pastafabriek van Century door de Arbeidsinspectie in verband met de aanwezigheid van kankerverwekkende stoffen in urinemonsters van werknemers?	3. Wij zijn op de hoogte van de stillegging die de Nederlandse Arbeidsinspectie heeft opgelegd.
4. Bent u ervan op de hoogte dat er in Nederland circa 100.000 bedrijven zijn die werken met gevaarlijke stoffen? Kunt u aangeven hoeveel van deze bedrijven in Zeeland gevestigd zijn?	4. Ja, daar zijn wij bekend mee. In Zeeland zijn er 843 bedrijven geregistreerd die werken met gevaarlijke stoffen waarbij er sprake is of kan zijn van externe veiligheidsrisico's. Daarnaast zijn er bedrijven waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen die gezondheidsschade bij werknemers zouden kunnen veroorzaken. Het toezicht daarop berust bij de Nederlandse Arbeidsinspectie. Het exacte aantal daarvan is ons niet bekend.
5. Hoe wordt in Zeeland toezicht gehouden op de naleving van de wet- en regelgeving rondom het gebruik van gevaarlijke stoffen door bedrijven? En wat is de specifieke situatie bij Century Aluminium?	5. De Nederlandse Arbeidsinspectie houdt toezicht op het gezond en veilig werken met gevaarlijke stoffen. Inspectie Leefomgeving en Transport houdt toezicht op naleving van wet- en regelgeving ten aanzien van transport van gevaarlijke stoffen. De Veiligheidsregio Zeeland houdt onder andere toezicht op het brandveilig gebruik van gebouwen en gevaarlijke stoffen. De RUD-Zeeland houdt toezicht op basis van de milieuwetgeving. Deze wetgeving heeft de bescherming van de omgeving als doel. Daarom is dit toezicht gericht op andere aspecten van het werken met gevaarlijke stoffen, zoals uitstoot naar de lucht, bodem en water. Century Aluminium wordt jaarlijks gecontroleerd door de RUD. Op 2 oktober 2024 heeft de RUD nog een controle uitgevoerd bij Century Aluminium.

6. Waarom wordt er volgens u door veel bedrijven niet voldaan aan de wettelijke verplichting om blootstellingsgegevens bij te houden?	6. Deze vraag gaat over wettelijke verplichtingen die volgen uit de Arbeidsomstandighedenwet. Hier gaat de Arbeidsinspectie over en daarmee is dit een taakveld waar wij geen bevoegdheden in hebben. Om deze reden vinden wij het ook niet passend daar een mening over te vormen
7. Welke sancties, zoals boetes, zijn er beschikbaar voor bedrijven die de verplichting om blootstellingsgegevens bij te houden niet naleven? Worden deze sancties in Zeeland toegepast? Zo nee, waarom niet?	7. Zie antwoord op vraag 6. In bijgevoegd document is een korte uitleg gegeven over het handhavingsbeleid in het kader van de Arbeidsomstandighedenwet. Deze past de Arbeidsinspectie in heel Nederland toe, dus ook in Zeeland.
8. Bent u bereid om in gesprek te gaan met Century Aluminum, de Arbeidsinspectie, en relevante stakeholders om de situatie rondom arbeidsveiligheid en gezondheid verder te onderzoeken? Zo nee, waarom niet?	8. Zie antwoord op vraag 6.
9. Bent u van mening dat de huidige handhaving door de Arbeidsinspectie en andere toezichthouders in Zeeland effectief genoeg is? Zo nee, wat kan er volgens u worden verbeterd?	9. Wij hebben geen signalen waardoor we zouden moeten twifelen aan de kwaliteit of frequentie van toezicht door de Arbeidsinspectie of andere toezichthouders.
10. Ligt de bewijslast bij werkgerelateerde ziekten bij de werknemers of bij de werkgevers? Graag een toelichting	10. Zie antwoord op vraag 6
11. Vindt u dat in situaties waarin bedrijven geen blootstellingsgegevens bijhouden, de bewijslast automatisch bij de werkgever ligt? Graag een toelichting. Wij zijn van mening dat we kunnen leren van de uitspraken van de rechter over asbest. Door deze uitspraken kwam er een omkeringsregel voor bewijslast (bronnen 1, 2), werd de verjaringstermijn losgelaten (bronnen 3, 4)	11. Zie antwoord op vraag 6.
12. Bent u bereid om bij het Rijk te pleiten voor een aanpassing van wetgeving om de bewijslast bij werkgevers te leggen in gevallen waar zij tekortschieten in het bijhouden van blootstellingsgegevens?	12. Wij zien daar geen rol voor ons, zie antwoord op vraag 6.
13. Welke stappen gaat de provincie ondernemen om te voorkomen dat soortgelijke situaties in de toekomst plaatsvinden?	13. De omgevingsdiensten houden in onze opdracht toezicht bij (ca. 75) bedrijven. Als daarbij indicaties zijn van situaties waarbij veilig en gezond werken in twijfel getrokken kan worden, dan geven zij dit signaal door aan andere toezichthouders, zoals de Arbeidsinspectie.
14. Bent u op de hoogte van het feit dat het bedrijf Century Aluminum bekend is met de onveilige situatie in de regelkamer, maar desondanks pas in het tweede kwartaal van 2025 van plan is de werknemers te verplaatsen naar een veiligere locatie?	14. Nee, daarmee zijn wij niet bekend. Zie antwoord op vraag 6.
15. Vindt u het acceptabel dat werknemers tot die tijd mogelijk blijven worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen, terwijl de gevaren reeds bekend zijn?	15. Zie antwoord op vraag 6.

16. In de kamerbrief van 3 juni 2022 (bron 5) staat dat een bedrijf een informatieplicht heeft bij uitvraag door het bevoegd gezag. Deze informatie kan een beter beeld geven over de (mogelijke) omgevings- en milieurisico's. Is de Provincie Zeeland het bevoegd gezag over Century Aluminium? Zo ja, is GS bereid om het HSE RI&E verslag over de risico inventarisatie, evaluatie en maatregelen op te vragen bij Century Aluminium?	16. Wij zijn inderdaad bevoegd gezag op basis van de Omgevingswet, maar niet voor arbeidshygiëne gerelateerde zaken. En daar gaat de RI&E nu juist over. In een Risico Inventarisatie en Evaluatie legt een bedrijf vast welke gezondheids- en veiligheidsrisico's de werkzaamheden met zich mee brengen. Hierin is aangegeven hoeveel medewerkers worden blootgesteld aan een risico en hoe lang.
17. Als de provincie bevoegd gezag is, is GS dan bereid om eventueel de vergunning tijdelijk in te trekken als niet voldaan wordt aan de Arbowet?	17. Dit is juridisch niet mogelijk. In de omgevingswet zijn een aantal juridische gronden opgenomen op basis waarvan een bevoegd gezag een vergunning al of niet tijdelijk kan intrekken. Een overtreding van de Arbeidsomstandighedenwet is daar geen onderdeel van.

MIDDELBURG, 25 februari 2025

Namens fractie: SP, PvdA-GL, PvdD
statenleden Ger van Unen, Ernst Jonker
en Trees Janssens

Gedeputeerde Staten
A.J. van der Maas
Drs. M.C.J. Franken